

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Sha'arei Tefillah Publication
29 Parker Blvd. Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויחי SHABBOS PARSHAS VAYECHI
י"ד טבת תשנ"ט JANUARY 2, 1999

לכל זמן ועת

שקיעה/יום השבת - 4: 39	הדלקת נרות - 4: 20
זמן קריאת שמע/מ"א - 9: 05	צאת הכוכבים/מעריב - 5: 29
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 41	לשיטת רבינו תם - 5: 51

מדעת עליון

וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו וכו' (מח-יז)
הדבר תמוה, אם חשש יוסף שמא יעקב אביו טעה ולא ידע מי היה הבכור, למה המתין עד אחר שברכם בברכת "המלאך הגואל אותי מכל רע", ולא אמר מתחילה שמנשה הוא הבכור?

וביאר הר' אהרן דוד גולדברג שליט"א בס' שירת דוד שמתחילה כשראה יוסף שיעקב שכל את ידיו, חשש שמא רוצה להעדיף אפרים על מנשה, וא"כ לא אמר דבר, כי ודאי היה סומך על יעקב שבכוונה טובה עושה זאת. אבל כשראה שבנוסח הברכה שברכם לא העדיף אפרים כלל, אז חשש יוסף בלבו שמא עשה יעקב כן כי "אבי מחזיק אותי כשוטה שלא סדרתי אותם כהגון, ובאמת אני סדרתי אותם כסדר", וכמבואר מדברי הראשונים ז"ל עיי"ש. ועל כן, הרע לו ליוסף רוצה להסיר יד אביו מעל ראש אפרים. ועל זה ענה לו יעקב "ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל" - שגם הוא ידע שלא טעה בזה, אבל גם בברכה שברכם תהא העדפה לאפרים, ובאמת יזכה אפרים להגדיל עוד יותר ממנשה. ומשום הכי חשב יעקב לסמוך יד ימינו על ראשו ולא על מנשה הבכור.

וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפס וצאנא ובקרא עזבו בארץ גשן (נ-ח)
הדברים תמוהים, וכי רבונא הוא שאין צאן ובקר הולכים להלוות המת? ומה היה צריך הכתוב להשמיענו שטפס וצאנא ובקרא עזבו בארץ גשן?

a large portion of his earnings to the tribe of Yissochar, who would apply their efforts to the toil of Torah study. Noting that Zevulun is mentioned before Yissochar, even though Yissochar is older, the Rabbis explain that since Yissochar's diligence would have been impossible if not for the hard work and generosity of Zevulun, therefore he is given priority over his older brother. We can learn from this to what extent those who enable Torah study with their financial assistance share in that מצוה with those who do the actual studying!

R' Michel Barenbaum Shlit"a illustrates this idea even further: The Halachah is if someone found two separate objects - one belonging to his father, the other to his Rebbe - the Rebbe's object should be seen to first, out of a higher respect for him, for "a father merely brought him into this world, while his Rebbe brings him into the World to come." If the father pays the Rebbe to teach his son, respect for the father takes precedence over that of the Rebbe. R' Michel cites the **Shach**, that if a third party pays for the boy's לימוד שכר, however, then that party is entitled to a higher degree of respect than even the Rebbe who does the teaching. We see clearly from this ruling how Zevulun comes before Yissochar!

הלכה ברורה בענין הלכות שבת

Certain items serve a dual purpose - they can be employed for useful functions and they can be worn for decorative purposes. An example of this would be a wristwatch, which can be used to tell time and/or to decorate the wrist and arm. An item that is primarily decorative may be worn outdoors by a woman (under the prevailing custom to allow women to wear jewelry). An item that is basically just a functional tool, may not be worn outside in a רשות הרבים.

Most Poskim rule that is forbidden to wear an ordinary wristwatch on Shabbos in a public domain. **Hagaon R' Moshe Feinstein ZT"L** ruled that this is not strictly forbidden, but he nevertheless recommended strongly against it. Often, young children wear their ordinary wristwatches on Shabbos, and one should alert them immediately to the impropriety of this practice.

For information, sponsorship or dedications, call 914-362-4380.

convincing could change his mind.

And so it was. Upon his passing, the body of R' Yosef Zundel was carried to the gates of Yerushalayim, however, none of the חברה קדישא could bring themselves to lower the Niftar and desecrate him by dragging him in chains. After much solemn deliberation, the terrible task fell on the oldest member present, and with tearful eyes and repeatedly begging forgiveness, he fulfilled R' Yosef Zundel's צוואה, accompanied by the moans and cries of the onlookers.

The order not to eulogize was kept properly, but the head of the Beis Din of Yerushalayim, **R' Meir Auerbach ZT"L**, could not contain himself. He raised his voice and cried out, "Moreh V'Rabbosai, to heap praise upon the Niftar we cannot do. So instead, I ask you one question: When a Sefer Torah falls and is dragged along on the ground, what is the Halacha? What must we do?!" A fresh wave of cries burst out, as the people understood that Teshuvah must be done when a Tzaddik dies.

TORAH GEMS

ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אניך חולה וכו' (מח-א)

The Gemarah (בבא מציעא פז.) tells us that until Yaakov Avinu, there was no illness in the world and one would die suddenly without warning. Yaakov prayed that illness should occur beforehand and so it began with him, as we find that Yaakov is the first mentioned in the Torah to have been ill. This seems to contradict the Gemarah (סוטה יד) which states that Hashem appeared to Avraham in order to visit the sick, this being the source for the Mitzvah of Bikur Cholim - visiting the sick. Evidently, there was sickness even before Yaakov.

The **Sefer Iturei Torah** resolves the difficulty by citing **Tosefos** that these were illnesses caused by an inflicted wound, such as Avraham's illness which resulted from his ברית מילה. As an alternate answer, Tosefos suggests that until Yaakov Avinu's sickness, there were indeed diseases, however, none of them were life-threatening diseases.

זבולן לחוף ימים ישכון..... יששכר חמר גרם וכו' (מט-יג)

Chazal explain that Zevulun would engage in commerce and donate a

וכתב ע"ז בדברים ברורים מו"ר שמעון משה דיסקין שליט"א בס' משאת המלך, דהנה מנין הרד"ו שנים בגלות מצרים התחיל מירידת יעקב ובני ביתו למצרים, ובפשוטו זו היתה ירידה ששוב לא עלו משם עד הגאולה. ולכאורה היה יכול להקשות, דכיון שבקבורת יעקב עלו כולם מגשן לארץ כנען, נמצא דירידתם הקודמת בטילה, שהרי עלו כבר ממנה. וא"כ היה בדין להתחיל עוד ולמנות להם רק מעת שירדו בני ישראל למצרים לאחר קבורת יעקב? וצ"ל בפשוטו, כתב הר"י דיסקין שליט"א, כיון שנכסיהם וקנינם של בני יעקב נשארו בארץ גשן, אין חשובה עלייתם לכנען כיציאה ממצרים, דנמצא שהיו רק כיצאו לשעה, אבל קביעת מקומם הוא בארץ מצרים. ויתכן שזה בא הכתוב לומר לנו - "רק טפס וצאנם ובקדם עזבו בארץ גשן" - שעיי"ז נמצא שקביעת מקומם נשאר במצרים ולכן אין בעלייתם לקבורת יעקב לבטל הירידה הראשונה כך שלא נמנה ממנה מנין רד"ו.

מעשה אבות....סימן לבנים

ויעשו בניו לו כן כאשר צום וישאו אותו.... ויקברו אותו במערת המכפלה וכו'

A number of days before his soul departed the world, the צוואה - the will of the great Tzaddik, **R' Yosef Zundel Salanter ZT"L** was made known to his grandson. In it, R' Yosef Zundel solemnly and humbly decreed that absolutely no eulogies or הספדים should be made for him, he should not be carried to his burial place in a coffin; rather, he should be dragged on the ground from his home inside the walled city of Yerushalayim until the cemetery, and no complimentary words should be written about him on his מצבה - tombstone.

His grandson, R' Binyomin, was aghast. He immediately entered his grandfather's room and began pleading with him to change his will, but R' Yosef Zundel wouldn't hear of it. He then ran to his father, **R' Shmuel Salant ZT"L**, the Rov of Yerushalayim, to try to convince his elderly father to reconsider and amend certain aspects of his will. After lengthy beseeching, R' Yosef Zundel softened and agreed that from his house until the city gates he may be transported properly in a coffin - to be carried on the pallbearer's shoulders only, and not held in their hands as a sign of respect - but immediately outside the walls, he was to be lowered to the ground and dragged to his burial bound by chains. No measure of